

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Angleška in Turčija.

Iz Turčije se glasi najnovejše poročilo v novinarske prijateljici njenej, „N. fr. Pr.“ da mej osmanskim prebivalstvom vsled Mithadovega padca hudo vre, da je prepovedano turškim ljudem zbirati se, da se turški vladalci nemirov boje. Turčija torej razpada sama ob sebi ob času, ko se od Rusije, od srbskih kneževin, od Grecije in od Avstrije nabirajo silni oblaki čez njo, da jo z močnim viharjem uničijo. In v tem osodepolnem času se je sešel parlament angleške države, katera je dozdej bila prvi ščit in glavna bramba turškega obstanka. In Turčiji odpadajo zadnji prijatelji, celo Angleži.

Včeraj smo poročali, da je angleška kraljica v prestolnem govoru obžalovala turško odpoved pri konferenci kot škodljivo za Turčijo in evropski mir. S tem je izrečena pogubovalna sodba Anglije proti Turčiji. Denes čitamo uže telegram o prvej seji angleške zbornice in v tej je bil prisiljen angleški državnik reči, da Anglija ne bode vojevala za Turčijo. Angleški liberalci so torej popolnem prisilili svoje torystične protivnike, kateri so od kraja s sabljo rožljali proti Rusiji in za Turčijo. To je velika zmaga dobre stvari in Rusije. In mogoče je, da pojdejo stvari še dalje, da ministerstvo krščenega juda Disraelija, ali kakor se zdaj zove, lorda Beaconsfielda, pade in stori prostor Gladstonu in liberalcem, kateri hoté turškim kristijanom dobro in so uže naravnost za zvezo z Rusijo in za jedinstveno rešenje orientalnega vprašanja.

Če pa do tega tudi ne pride, ima Rusija vendar uže zdaj, vsled te izpremembe mislij v Angliji, neizmerno bolj svobodne roke, nego jih je imela prej kedaj. Angleži so se začeli

bati. In v dolenjej zbornici je pa Northcote 9. t. m. jako jasno povedal, česar se najbolj bojé, namreč: zveze Rusije z Avstrijo. Če se pomi-li, da mej vsemi državami tega sveta (izvzemši samo nemško) kramarska Angleška svoje politične korake in svoje mejnarodne nazore ravna najbolj po samopridnosti in po grabežnem egoizmu, potem je v besedah Northcote-jevih, da „bi bilo sumljivo, ako se orientavno vprašanje rešuje po Avstriji in Rusiji posebej, a ne po skupnem delovanju,“ — gotovo najboljši kazaj za Avstrijo, kaj ima storiti. Kar ti tvoj materijalni sovražnik ne želi, to je skoro vselej gotovo dobro za te. Za to je tudi za Avstrijo najkoristnejše in najboljše, če stopi v ozko zvezo z Rusijo, in če v prijateljske zvezi z Rusijo reši, neglede na druge, vse orientavno vprašanje.

General Ignatiev je na Dunaji mnogo občeval z dvema najvišjima osobama, s cesarjem in z nadvojvodom Albrechtom, reprezentantom stare pravoavstrijske stranke, ki je za zvezo z Rusijo. Ker je potem slovanske deputacije odbijal z obzirnim diplomatičnim izgovorom, da on nema rad v „prijateljske državi“ (kakor je naglašal) taci demonstracij, smemo soditi, da je svoj posel opravil, da je zveza našega cesarstva z Rusijo in zložno postopanje za spomlad uže dogovorjena stvar. Če to nij res, potem je pač verjetno, da bode modra Rusija na vse zadnje še iskala in našla celo v Angliji, v liberalnej stranki zaveznika proti Turčiji, kar naši monarhiji ne bode na korist. V ruskih listih zadnje dni čitamo članke, ki govore za zvezo z Avstrijo, a tudi eventualno za zvezo z — Anglijo! To je pomenljivo.

Iz Rusije 5. febr.

[Izv. dop.]

I skučno i grustno, i nekomu ruku podat' V minutu duševnoj nevgodi —

Da, tako je, dragi čitatelj, v sedanjem času. In če bi se ti še tako smijal mojemu citatu iz Lermontovega globokočutne lire na tem mestu, kjer se ima govoriti o narodnej politiki in o vsem, kar obsega to čarovnotemno slovo. Vse evropske države se zdaj nekako tako držé, kar se ne more bolj primerno opisati, kakor opisujejo znano čutje samotnega človeka navedeni verzi. Turčija, ta krasna deklica z izhodno-azijatsko fantazijo, čudeže dela, upliva na Evropo tako, da se je od tega upliva celej Evropi storila fizijonomija tako kislo-zmrdana, da se mora otožno storiti tudi onemu, ki od daleč gleda komedijo, kako vse te države iščejo blagonaklonosti svoje ljube, in kako ta ljuba odpoveduje vsem svojim snubcem.

V tacem položnji se ve da si išče vsak primernih sredstev, da bi nekoliko podržaval svojo potrto dušo. I najumnejši narodi od silne žalosti v podobnih slučajih gubijo svoj um, postajajo komični, in pokazujejo, da je istinit znameniti izrek, ka od resnega k smešnemu je samo en korak.

Francoska in nemška polemika v novinarstvu vam je čistejši dokaz o bitnosti tacega duševnega stanja ne samo v časih nezgod in trpljenja, no tudi v časih pobalinske razposajenosti. Ta Bismarkov nemški narod je res strašen najbolj po svojej drznosti po svojej oholosti. Če se pojavi kaka nedolžna notica v kacem nenemškem listu, ki odkriva nekoliko zagrinjalo nemške zavijačne in deželčne politike: kajti, naenkrat se vzdiga cela burja v vseh oficijalnih in oficijoznih organih

Skizma.

Koroška ob času srednjega veka.

J. pl. K. — Treba je, da Slovenec v prvej vrsti pozna zemljo, kjer mu najožji bratje bivajo in se pri priliki tudi seznani s preteklo njeno zgodovino in s pomembo, katera je pristojala ovim pokrajinam v prešlej dobi. Nikomur nij moč tajiti precejšnjega slovenskega življa v sedanjej Koroški in to v ravnini celovške, v junskej, rožnej, zilskej in kanalskej dolini; nobenej umetnej mahinaciji nij mogoče iztrebiti tukaj bivalstva, ki se imenuje „Slovenec in marnuje „sloven“!

Veliko več pa je bilo ovega življa ob času preteklih stoletij, ob času srednjega veka in uže radi tega more zanimati nas vprašanje to ali ono iz iste dobe.

Denes hočem nekoliko spregovoriti o strategični pomembi Gorotana časom sred-

njega veka ter morda sem ter tja kakemu ugodno berilo podati.

Koroška dežela je većinom gorata in ima dokaj dolge doline, ki se skoraj sredi pokrajine v precej dolgo celovško ravnino razširijo, Koroško imenujemo deželo mej visokimi Turmi in goratanskimi alpami ali karavankami. Prve se prično z velikim Zvonarjem, z najvišjim hribom v našem cesarstvu (3400 m.) in segajo do jezerniške doline. Dalje proti vzhodu so ob deželnej meji zelo razrasene mursko-dravske alpe, ali krške in labudske planine se savinsko planino in Golovcem (koralpe). Takraj Drave imamo v prvo zahodne Karnske alpe, ki mejijo deželo proti Italiji; potem zilske alpe z vrlo znanim Dobračem in koncem karavanke, ki držé ob meji kranjskej proti vzhodu do Štajerja in so podobne velikanski steni, katere severno koroško pobočje je zelo strmo in ima le kratke opore v deželi.

Iz naravne lege one dežele sledi, da so

pota večkrat namesto poleg rek, čez prelaze posameznih gor. Ona naravna lega podeli deželi v strategičnem smislu veliko veljavo, koja so uže časom srednjega veka do dobrega spoznali in jo tudi v potrebovali.

Na dolgo se raztezajočej južnej strani proti Italiji, Goriškej in Kranjskej je bilo močno zavetje, strmo gorovje in neplodovita apnenska stena; ravno tako tudi ozka in dolga soteska, ki pelje skozi kanalsko dolino, bila izvrstna pozicija za daljšo brambo. Enake veljave je bila ob enem soteska poleg Bele in Jezerskega vrha. Tu se je XV. stoletja posrečilo ljutemu Turčinu prodreti v deželo in še dan denes nas spominjajo v zahvalo rešitve krutega polumeseca stavljeni napisi na ono žalostno prigodbo. V onem prehodu so stavili koncem srednjega veka mogočna zidovja in stolpe, da bi se ložje novemu napadu ubranili. Tudi poleg Drave, proti Štajerju so stavili pri Guštanju in dolj. Dravbergu močne

blaženega Bismarkovega carstva, in kriče in viče na vse grlo za nemško policijo in za kanoni, za vse, kateri so kolikedar tvorili svoje dobro delo proti vragom njihovega, nikdar dovolj velicega „Vaterland“. Naš vek ima mnogo dobrega, a tudi mnogo slabega, a največje zlo mu je to, da nema satirikov, kateri bi pokazali mu z vso silo svoje ironije njegove žalostno-naivne otročjosti.

Bolj dostojno in možato postopa po konferenciji angleško novinstvo, kar se tiče nas Rusov in slovanske stvari. Nikdo ne more odrekati, da bi stanje prenapreženo mej državami ne bilo odjenjalo nekoliko po odhodu evropskih delegatov iz Carigrada, ker mej njimi sta bila i glavna Salisbury in Ignatijev. Prvovrstni angleški listi govore, ka mej Turčijo in Rusijo dalje posredovati nikdo ne more, da celo nema nikdo več pravice. Ti dve državi boste svoj račun sklenili tako, kakor se bode zdelo tistej, katera bode znala postaviti v sumirovanje in umnoževanje končnega računa glavne faktorje. I list „Daily N.“ drznol je uže celo govoriti, ka Anglija v prihodnosti nikakor ne bode smela svojih interesov, ležečih v celoti in skupnosti Turčije, braniti tako, da bi radi tega gubila trud in delo druge države, ki hoče pomagati balkanskim kristjanom.

Naša ruska žurnalistika po konferenciji postopa dostojno take velike države, katere zagovarjati proti brezvestnim napadom evropskega zapada je njena sveta domovinska dolžnost. Naši listi pišejo, kakor je primerno onemu položaju, v katerem je zdaj naša politika sploh in posebno slovanska naša naloga.

V tem obziru „Ruskij Mir“ istinito govori: Ni novinam, ni občinstvu sploh nij več treba bati se zaradi političnih interesov, katere je vzela naša vlada v svoje trde in mnogo izkušene roke. Nij nam več treba bati se za postavljenje balkansko-slovanskega vprašanja, kajti ono je uže postavljeno trdo, v istino rusko-narodnem duhu. Pretekli je čas preprirov o programih ruske politike. Zdaj se more samo govoriti o tem, kako bi bolj praktično izpolnili svojo nalogo, o čemer pa nij velikih raznoglasij. Sedanja zdržnost ruskega časopistva in ruskega občinstva je jasen dokaz zaupanja, katero ima narod do svoje vlade, katera zopet računi z vsemi mogočimi pogoji in fakti-

nimi dati in faktorji sedanosti in prihodnosti, ki so dostikrat občinstvu nedostopni in neznani. Vsak zna težavnost onih nalog, katere leže na naših kolovodjih vnanje ruske politike in za to kaže se nam zmernost našega novinarstva in občinstva ne samo blagorazumna, no i potrebna za vsacega istinito patrijotičnega domačina.“

Turčija je povabila Srbijo in Črno goro, da bi se pobotali mej soboj. Se ve, da bi bilo prijetnejše za Turčijo, če bi se jej posrečilo, z dobičkom zaigrati šahmatno partijo s svojimi zakletimi sovražniki posamezno, in to nekako pod klobukom. Da se jej to ne bode posrečilo, v tem je zlasti glede Črnogore prepričan vsak Rus, kakor da je amen v očenašu; a glede Srbije se nam tudi nij veliko bati; bila bi uže prevelika izdaja našega dela, če bi Srbija brez Rusije, svoje mogočne rešnice, in brez Črne gore, svoje iskrene tovarišice, hotela kovati mir, ne v svojo, a v korist in blagor smrtnih vragov Slovanstva.

—r.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. februarja.

Iz *Dunaja* se čuje, da je cesar sprejel Tiszino ostavko in je Senyey-ju izročil nalog, novo ogersko ministerstvo sestaviti. Ker je Senyey bolj konservativen Magjar, govori se, da tudi v Cislejtaniji konservativnejše ministerstvo pride, ali Taaffe, ali Hohenwart.

Na *Češkem* so se v kmetskih občinah vršile 9. februarja zopet volitve za državni zbor. Tudi zdaj so se Čehi držali lepo in moževsko svojih narodnih kandidatov in vse zopet volili. Nijso se niti zdaj dali v nobenem okraji preslepiti od tujcev ali odrodilcev ter sebičnih odpadnikov. Voljeni so staročehi in v Rudnici dr. Sladkovski.

Vnanje države.

Srbski knez Milan je ogledal prostovoljce, zahvaljeval se jim za hrabrost in rekel, da mir nikakor nij gotov, zato naj prostovoljci svojo dolžnost vrše.

Glasilo srbskega ministra Ristića „Istok“ pravi, da Srbija neče miru za vsako ceno. Srbija tudi nij miru prosila, temuč Turčija, ker misli, da bode s tem odvrnila vojno z Rusijo. Če hoče porta mir, naj da Srbiji in Črnej gori Bosno, Hercegovino in Staro Srbijo. Končnem pravi „Istok“, da je dogovarjanje za mir le poskušaj, eksperiment, kakor je bila konferenca.

Črnogorski knez je izrekel, da je

pripravljen, stopiti v dogovore zaradi miru s Turčijo, če se meje Črnogore raztegnejo. Sicer je pa dejal, da se mu brezkoristno zdi, pošiljati pooblaščenca v Carigrad, temuč na Dunaji naj se razgovarja.

Papež je 8. febr. sprejel rimske postne pridigarje in jim je rekel, da naj kljubu postavi o zlorabi duhovenske oblasti propovedajo resnico in krepost.

V *italijanskem* parlamentu se je naredila nova levična stranka, ki je od ministerstva neodvisna in zmerna, in šteje 160 pristašev.

Dopisi.

Iz Trsta 9. febr. [Izv. dop.] Sinoči ob 5. uri je vse policajev mrgolelo. Celi vlaki so se podili proti novi luki. Kaj neki to? Prihod magjarskih „softov“ iz Turčije je bil na svetilni oznanjen. Lloydov parnik je še le iz horizonta na morji pokazal se, a uže se je policijsko obstražilo vse vhode v postajo.

Okolo 6. ure je dospel Lloydov parnik blizu luke. Čolniki so se začeli od kraja pomikati, polno gospode je bilo v njih, oboroženi so bili z gnjilobami itd. Parnik je dolgo časa vozaril sem ter tja. Namero je imel, da bi utrudil hudomušne veslarje. Prej pa je bil nek „grandsofta“, ki je iz Pešte došel v Trst, tukaj brz z malim parnikom in z neko višjo glavo policije, peljal se na parnik in prepovedal tresočim se softom v tržaško mesto vlati. V temi, uže preko 8 ure, izkrcali so se magjarski študentje na mali parnik, kateri jih je mej žvižganjem iz bark v novo luko, ki je dobro bila obstražena, prinesel, ter izkrcal na ključu št. 1., in so potlej po notranjej postaji šli v restavracije, vsi osramoteni za tak sprejem, in v strahu so komaj pričakovali uro, da jih vlak popelje iz tako sovražnega kraja, kakor je Trst. Policija nij nikogar na kolodvor pustila, celo na železniške čuvaje so pazili.

Iz Celovca 9. febr. [Izvirni dop.]

Turobnim srcem podajem denes žalostno novost, da našega obče spoštovanega gospoda Bretterkieberja, bibliotekarja mnogoletnega naše licejalne knjižnice ne štejemo več mej živimi. Po rodu Neslovan si je po velikej marljivosti prisvojil precejšno znanje slovenščine in je vedno s pravo živahnostjo zasledoval napredek slovanske književnosti sploh. Bil je prelepega značaja, velike vednosti, nepretrgane marljivosti in je vsakemu rad in prijazno postregel ter se vsakej želji po nakupu novih, tudi slovenskih knjig, rad podvrget. Denes na jutro, okolo 9 ure, so truplo

stolpe in nasipe, ter se na oni način zaščitili. — Še težje bi bilo takrat pridreti v deželo od severne strani; kajti v bližini edino rabljivih prelazov so bila mogočna in utvrjena mesta in dobri gradovi, katerih sila je mogla dalje časa se ubraniti sovražniku. Le nejedindost, mejsobojno sovraštvo in sebičnost so mogli uglasiti pot raznemu sovragu, če je pa bilo vse ob severnej meji edino — nij bilo mogoče prodreti v deželo.

Enake veljave, kakor so bili prelazi Gorotana za varnost dežele, bila so tudi posamezna mesta. V posameznih, utrjenih mestih, v katerih je takrat bivalo zdravo, mogočno in zavedajoče se mestjanstvo, ki je bilo povsem udano svojim gospodarjem, kateri so vsigdar pravim pogumom se podajali v boj, nahajamo izdatne pogoje v daljše odbitje ljutih sovražnikov. Mestjani so dobro znali, v kaj da poprimejo za meč, v kaj da se podajo na obzidje mest in veselega srca so posvetili česti

in blagru gospodarjev njih kri in močno dlan, saj jim je bilo njih blagor edino zavetje mestne svobode in blagostanja.

V stratezičnem smislu so bile v prvej vrsti prav velike veljave bogate Breže, za katere so se uže leta 1131 borila Engelbert, vojvoda koroški in Hildebert krški. V avstrijskej monarhiji je baje malo mest, ki bi imeli enake srečno lego v srednjem veku nego ravno Breže. Okolo in okolo in to v precejšnej bližini je mnogo holmov in gričev, ki so bili vsi prav zdatno z gradovi in trdnjavami vtrjeni. Vsak le nekoliko pazljivi potovalec, ki sedaj oni kraj prekorači, bode ostrmel pri pogledu mnogih, tu se nahajajočih razvalin, ki očitno kažejo mogočnost nekdanje dobe. Breže same so bile silovito utrjene in mimo tega so jih varovali v okrogu sezidani gradiči. Gore, ki obdajajo mesto Breže, so kakor po umetnem prerezu razdeljene od severa proti jugu in od zapada proti vzhodu.

Poleg vzhodnega prereza se je došlo v srednjeveško grofijo selčasko; poleg južnega je peljala cesta v glavno mesto št. Vid in od tod mimo Beljaka proti Mletaku. V zahodnem prerezu je motniška dolina in proti severu je bila glavna trgovinska cesta na Štajersko in Avstrijsko. Lega imenitnih Brež, ki so bile posestvo solnograških škofov, je bila istinito prav veljavna in v stratezičnem oziru velike važnosti.

Mestjani, ki so vsled velikega blagostanja in mnogo jim pripadajočih predpravic vedno imenitnejši in veljavnejši postajali, so se tudi mnogokrat zamotali v manjše boje posameznih plemenicev ter so pridružili v primeri sè številom bivalstva precejšne oddelke vojakov. Večinom pa so Brežani posvetili svoje moči lastnim gospodarjem, kateri so sem ter tje prav dobro za-nje skrbeli. V dokaz temu sledeči prigodek:

Koncem XI. stoletja je hrabri koroški

njegovo našli v potoku blizu Šlepejeve pivovarne (četrt ure od mesta); ali je bila osoda in nočna tema kriva onemu nesrečnemu prigodku, ali pa je tu kak zločin, se dosedaj ne zna. Ranjki je bil precej star in zapušča vdovo z dvema otrokoma. Blag spomin zasluženemu možu!

Iz Maribora 9. febr. [Izv. dop.] (Obhajanje 28. obletnice Preširne smrti v mariborski slovanski čitalnici.) Da Slovenci ne bodo mislili, ko tukaj na obrežji „Drave deroče“ nemamo čustva za slavne naše pesnike, osnovala se je v tukajšnji čitalnici dne 8. februarja kot dan 28. obletnice Preširne smrti, izredna svečanost. Usojam si vam v to svečanost nekoliko podatkov poročati.

Zbralo se je obilno število navdušenih čestilcev neumrljivega našega pesnika v prostorih tukajšnje čitalnice in ob 8 uri zvečer začel se je vršiti program. Najprej zasvirala je godba bujno slovansko davorijo „Naprej“, ki je bila z veseljem rokoploskom pozdravljena. Na to je zaoril krepki zbor: „Kje je slav-ska domovina?“ ki nas je silno navdušila in s ponosnim čuvstvom slovanske samozvesti prošnola. Potem nastopil je oder slavnostni govornik g. dr. Ulrih in je obrisal s kratkimi, smelimi potezami ženjalnega našega pesnika Preširna ter razvnel naša navdušena srca z bujnim ognjem iskrenega čutenja. Ko je ponehal rokoplosk, zadonela je sladka melodija mile Preširne žalostinke: „Strunam“ in zalesketale so svetle solzice v očeh ginjenih poslušalcev: slutilo se je navzočnost vzvišenega pesnikovega duha! In po končanju te pesmi nastopil je govorniški oder g. Vatroslav in je deklamoval svojo za to svečanost zloženo pesen: „Spomin na Preširna“, ki je bila jako dobrohotno sprejeta. Potem je zapel mladosten kvartet umetno komponirano Heidrichovo pesem: „Pod oknom“, ki je bila z veseljem pozdravljena in gg. pevci morali so dvakrat petje ponavljati. Končno nastopi gospa P. D. Pajkova in nas iznenadi z deklamacijo Preširne pesni: „Nestrohljivo srce“. — Bila je z rokoploskanjem sprejeta. In s tem je bil prvi del našega programa izcrljen! Zasvirala je godba in krasni pari zavrtili so se v mičnih ovinkih po gladkih tleh Rajalo in pelo se je blizu do ranega jutra.

Evo Slovincem malega dokaza, da narodni duh živi tudi pri nas na meji nemštva.

grof Ulrik močno protivil se škofu Thiemonu in pet let je neprestano oblegovala vojna prvega škofovo posestvo Breže. Velika je bila sila ali ti pogumni in škofu povsem udani mestjani so s čudovito stankovitostjo dan za dnevom odbivali napade Ulrikove in koncem je bila zmaga na strani škofovej. Zveste in stankovite Breže se niso vpognile nasilstvu in so se vrlo dobro potezale za lastnega gospodarja.

Drugače se je godilo XIII. stoletja hrabrim Brežanom. Dolgo let so uže uživali dobrodejni mir in hitro se je na novo mesto oživelo in prejšnje blagostanje se je zopet povrnilo — ali v prevratu enem provzročijo razni dogodki nasprotno osodo onej trdnjavi. Rodovina avstrijska Babenbergov izumrje in enako se tudi prigodi hiši koroških vojvodov. Rudolf habsburški in Otokar, kralj češki se pričneta bojevati in v onem boji je tudi mnogo

Domače stvari.

— (Na smrt obsojen) je bil predvčerajšnjem pred ljubljanskimi porotniki nek fantin iz Bitinja na Gorenjskem, ker je neko staro ženo ubil in oropal.

— (Požar.) Včeraj o pol dvanajsteh je strel z ljubljanskega gradu naznanil, da je na Viču nastal požar. Pogorel je baje nek kozelc zraven Širajvega mālina.

— („Glasbena matica“) je na svitlo dala IV. zvezek s čveterospevi: 1. „Kje dom je moj“ od Skraupa. 2. „Prošnja“ vglasbil Jos. Fabian. 3. „Moj dom“ vglasbil Em. Vašak. 4. „Pri zibel“ vglasbil Kamilo Mašek. 5. „Milica“ vglasbil Ant. Förster. 6. „Večerna“ vglasbil A. Härtl. 7. „Pozdrav“ vglasbil Ant. Nedved. 8. „Vojaška“ vglasbil dr. Benj. Ipavic. 9. „Brezi jadra“ dr. Benj. Ipavic. 10. „Pod oknom“ Fleišman. 11. „Domovini“ dr. Benj. Ipavic. Omenjeni zvezek se bode razpošiljal enim čast. društvenikom, kateri so plačali za leto 1876. Uljudno se vabijo čast. udje, koji še niso plačali za pretečeno ali — ki so dolžni donesek še za l. 1875, da blagovolijo poslati zaostalo letnino do društvenega blagajnika g. Franca Drenika. Gosp. poverjeniki se prosijo, da opominjajo družnike zaradi vplače, ter da kasni denar nakažejo g. Francu Dreniku. Gosp. povernikom se naznanja dobivajo vsi članovi pesni direktno. Opravilo g. poverjenikom je torej, skrb za društvenino in nabiranje novih društvenikov. Naj jim bode to prav toplo priporočeno.

— (Ubili) so te dni kmetski fantini blizu Kranja zopet jednega tovariša. Štirinajst ran je imel. Kaj bo iz taci surovosti!

— (Ostrupljen) je bil v Sedlu na Tolminskem štirileten deček Lazar po svojem bratrancu L. — Ta 15 letni, zelo duhoviti dečko L. veli igrajočemu se mlademu fantiču usta široko odpreti ter mu vrže nekaj v grlo. Fantič počne upiti, da ga močno peče in domov prišedši izdihne v malo urah svojo dušo. Fantič je edini sin premožnih staršev. Na podlagi izjav drugih poleg bivših otrok vrši se sodnijska preiskava, katera nam obelodani čuden zločin.

— (Nagla smrt.) Iz Gorice poroča „Soča“: 3. t. m. je posestnika tabakarnice nasproti javnemu vrtu sedečega v tabakarnici na stolu zadel mrtvuč, in mož je hipoma ostal mrtev; še ne petdesetletni g. V., uradnik Ritterjev, je bil na svečnico s celo družino na Sv. Gori, a 5 dni potem je umrl za vnetjem

trpelo od glavnih bitk oddaljeno mesto Breže. Češki vojniki silno napadejo Breže, hrabro se mestjani branijo ali koncem se morajo večje moči vdati in Breže se spremenijo v pepel in prah. „Od strani hrabrih prebivalcev“ — nam poroča čestitljivi Megiser, kojemu o onej zadevi tudi verujemo, ker se njegovi zapiski strinjajo z zapiski drugih kronistov — nij več ostalo pri življenju, nego samo kaci 300.“ Čeravno baje ona številka nij morebiti povsem verjetna, vendar le sledi, da so se sinovi Koroške, mestjani Brež, do zadnjega le mogočega trenotka hrabro branili in se ne takoj nasprotniku udali. Mesto so sicer v kratkem z novega sezidali, ali uže leta 1288 so se Breže zopet razrušile. Solnograški škofje so si prizadevali, da je mesto pričetkom XIV. stoletja v novo prejšnjo veljavo zadobilo.

(Konec prihodnjč.)

možjanov; 50 letni godec P., ki je v soboto še godel v čitalnici, je umrl po mrtudi zadet predvčerajšnjem.

— (Umor.) V Lokavcu poleg Ajdovščine usmrtil je 60 let star mož svojo 56 let staro ženo; iz kaci uzrokov, to se zdaj še ne ve. Zločinec se izgovarja, da se mu je žena na potu ubila, ko jo je pijano domov nesel, pri kateri priliki je z njo trikrat padel, a komisija zdravnikov konstatirala je baje nedvojbeno, da je starec svojo ženo zadavil.

— (Osleparjen kmet.) Iz Trsta piše „Ed.“: V teku tega tedna je bil nek kmet z lesom v Trstu, ker je vedno polno falotov okrog, precej se mu eden teh približa in slovensko lepo ž njim govori, ko je les prodal, treba je bilo nekaj poravnati se svojim tovarišem, kmet ga pošlje menjat desetak, pa ga še denes čaka, kedaj da mu bode menjal. Drug kmet je isti dan dal enakemu človeku denarja, naj mu gre nekoliko centov soli kupiti, pa jo tudi še nij kupil. Vsem, ki hodite v Trst, naj bo to v svarilo.

— (Živinska kuga) se je v Trstu konstatirala pri enem volu v glavni mesnici, pri enem oddelku, ki je iz Dalmacije prišel. Vola so ubili in zakopali.

Razne vesti.

* (Na morji potonilo) je meseca decembra preteklega leta nič manj nego 205 ladij, mej temi tri avstrijske.

* (Pogumna Rusinja.) Rusk vojašk pisatelj pripoveduje o ibarski armadi sledeče: Častnikov je tam tako manjkalo, da je general Novoselov večkrat oficirje generalnega štaba moral pošiljati na pozicije. Enkrat pa je čisto sam ostal, le neka usmiljena sestra Sadovskaja z imenom, je bila pri njem. Ker je generalu adjutanta manjkalo, prosi gospico Sadovsko, da bi nesla povelje na nek kraj. Pogumna Rusinja zasede konja in zdirja, kroglice so žvižgale okolo nje — a izročila je natanko povelje, in je dirjala nazaj k generalu. Priznala se ji je enoglasno srebrna medalja hrabrosti.

Dunajska borza 10. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	05 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	50
1860 drž. posojilo	111	50
Akcije narodne banke	838	—
Kreditne akcije	148	90
London	123	—
Napol.	9	83 1/2
C. k. cekini	5	87
Srebro	114	50

V knjigovodstvu in korespondenciji (27—3)

dobro vešč mož išče za svoje proste večerne ure dela. Prijazne ponudbe naj se pod šifro „knjigovodstvo“ poste restante v Ljubljani pošiljajo.

E. Rexingerjev optični zavod

v hiši gospoda Mallyja „pod Trančo“ blizu Hradeckovega mosta.

Specijalist za gospode potrebne očal

Maksimilijan Rexinger,

izpitani optik. (28—2)

Izpodbujen po zaupanju, ki se mi je v kratkem času mojega tukajšnjega bivanja izkazovalo, sklenil sem, da navedeni zavod tukaj trajno ustanovim, in se nadajam, da se smem zanašati na podporo vseh čestitih prebivalcev in zagotavljam za naprej vestnega, na zakonih okulističnega znanja utemeljenega postreževanja. Cene so glede vseh na skladiščni imetih predmetov zelo diskretne.

Tržne cene

v Ljubljani 10. februarja t. l.

Pšenica hektoliter 9 gl. 95 kr.; — rož 6 gold. 60 kr.; — ječmen 5 gl. 15 kr.; — oves 4 gl. 10 kr.; ajda 6 gl. 20 kr.; — prosó 5 gl. 20 kr.; — korusa 6 gold. — kr.; krompir 100 kilogramov 4 gl. 30 kr.; — fižol hektoliter 8 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gl. 85 kr.; — špeh frišen — gl. 64 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 48 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 48 kr.; — sena 100 kilogramov 3 gl. 15 kr.; — slame 3 gold. 05 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. — kr.; — mehka 5 gl. — kr.

Gostilnica

Ljubljanske čitalnice

se od sv. Jurja t. l. daje v najem.

Pogoji se izvedo v pisarni gosp. notarja dr. Jarneja Zupanca v Ljubljani (v starih Križankih), kjer so vložiti tudi pismene ponudbe do konca februarja t. l. (18—3)

V Ljubljani, 3. februarja 1877.

Odbor narodne čitalnice.

Vsem bolnikom, kateri bi v prav kratkem času bili radi rešeni od svojega trpljenja po tisočkrat dobro se izkazavšim zdravljenji, se branje slavne, v 68 natisih izšle, 500 strani močne knjige: Dr. Airy's Naturheilmethode ne more dosti priporočati. Cena 60 kr. avst. velj. dobiva se po vsakej knjigarni, ali pa proti pošiljanju 12 pism. mark po 5 kr. tudi direktno od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig. Spričevala, katerih je v knjigi veliko tiskanih, so porok temu, da nihče ne bo ne zadovoljen položil te ilustrirane knjige iz rok. Vspehi govoré! (330—8)

Naznanjam s tem p. n. občinstvu, da sem **Jožef Levčev** specerijsko, materijalno in žganjarsko prodajalnico

prevzel in da jo bodem pod firmo

FERDINAND PLAUTZ

nadaljeval.

Dostavlja še, da sem se preskrbel s popolnem *fršnim blagom*, priporočam se najudaneje za časte postrežbe.

Spoštovanjem

Ferdinand Plautz,

Resljevi trg, šte. 18 stara, 1 nova, pri mesarskem mostu.

(31—1)

Najnovejši italijanski godbeni instrument je od vseh godbenih avtoritet priznana

Ocarina

Ocarina

na kateri celo vsak nevesč človek uže po nekoliko urah vaje lahko igra najlepše komade. Neizrečeno melodični in dobro doneči glas dela ocarino za priljubljen godben salonski instrument, in ker je tako neznanstvo po ceni, ima vsakdo ugodno priliko, narediti si prijetno zabavo. — Cene so z navodom vred

Št. I II III IV V VI VII

gl. 1.—, gl. 1.50, gl. 2.—, gl. 2.50, gl. 3.40, gl. 4.40, gl. 5.40.

Št. IV. in V. ubrani za spremljevanje z glasovirom. — Dobiva se edino le iz skladišča

Blau & Kann, Dunaj, I., Babenbergerstrasse 1.

Pošilja se proti povzetju. Razprodajalcem rabat. (406—5)

Sledeča priznavalna spričevala najbolje dokazujejo izvrstne učinke

Wilhelmov snežniškega zeliščnega alop.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchenu.

Köstelwald, pošta Kupferberg, 23. aprila 1876.

Prosim Vas, da mi pošljete s poštanim povzetjem 2 flaši izvrstnega Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa. Spoštovanjem **Frane Jožef Fiedler, Köstelwald št. 51.**

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchenu.

Unter-Lanzendorf, pošta Maria-Lanzendorf, 8. febr. 1876.

Prosim Vas, da mi prej ko moč s poštanim povzetjem pošljete 2 flaši Vašega slavnoznanege Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa pod mojim naslovom. Spoštovanjem (394—5)

Karel Mappes.

Oni p. n. kupovalci, ki moj izvrstni snežniški zeliščni alop, ki ga uže od leta 1855 napravljam, pravega dobiti želé, naj vselej jasno zahtevajo

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Poduk rabljenja se vsaki flaši priđa.

Zapečaten originalna flaša stane 1 gold. 25 kr. in se vedno frišen dobiva pri narejanju samem

Fr. Wilhelmu, lekarju v Neunkirchenu,

Niže Avstrijsko.

Zadovoljanje se računa na 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop se dobiva tudi le pravi pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: Peter Lassnik.

v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; v Gradci: Wend. Trnkoczy, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Kranji: Karel Savnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Prean, lekar; v Trstu: C. Zanetti, lekar; v Beljaku: Ferd. Scholz, lekar.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Za dame!

Prave kite

iz zdravih človeških las od 60 do 100 cent. dolge, polne in debele, brez vlog in brez primešanja umetelnih las, da da se češejo in peró. Za trajno in tresirano delo se jamči in cene so jako nizke, samo gl. 2.50 do gl. 6.

Naročbe na deželo se proti poprejšnji vpošiljati muštra, proti povzetju urno in resno izvajajo in nedostatno se rado zamenja.

Da je za komoditeto čest. dam priložnejše, ima podpisani tudi veliko zbirko *specialitetnih las* vseh barv in vrst. Dalje se tudi vsakovrstna *lasna dela* najcenejše izvršujejo in se stara za nova menjavajo.

L. Businaro, friseur,

(361—12) kongresni trg, nasproti „kazine“ v Ljubljani.

Za dame!

Zdravniško spričalo

o gospoda lekarja

Wilhelma

antiartritičnem antirevmatičnem

kri čistilnem čaji.

V blagor trpečega človečanstva čutim se siljenega, izvrstni kri čistilni čaj gospoda lekarja Wilhelma od zdravniške strani prav posebno priporočati.

Ta preparat, tako jednostaven, je edno najizvrstnejših zdravil za notranje bolezni in take zunanje bolezni, ki so izraz slabih sokov. Imel sem priliko, ta čaj v Ameriki, pri moji razširjenj praksi prav velikrat rabiti in sem našel, da se je izvrstnega izkazal pri sledečih boleznih:

- pri boleznih dihalnih organov, posebno katarov v bronhijah, posebno ako so se zjutraj prav hudo in mučilne kazale, dalje pri naduhi, v zadnjem slučaju je bil vspeh sijajen;
- pri boleznih v želodeci, pri želodčnem krči, želodčnem kataru, pri glavobolji izvirajočem iz spridenega želodca, pri hipohondriji, želodčnih oteklinah, želodčnem raku in histeričnih težavah;
- pri napenjanji ven, hemeroid in sicer prav posebno, ako je habituvalno zapiranje uzrok napenjanja in trganja ven in iz tega izvirajočih krvavljénj;
- pri organičnih srčnih hibah, pri hibah zapiralnic;
- pri sifilidi in sifilitičnih bolečinah vsake vrste, posebno takih, kjer so se mazalne kure zastoj rabié, kjer se je jodkalij več mesecev zastoj rabil. Torej pri zastarelej sifilidi prav posebno.

Torej je kri čistilni čaj gospoda lekarja Wilhelma tudi Ameriki obogatenje zdravilnega zaklada.

New-York, 16. sept. 1873.

(L. S.)

Dr. Med. A. Groyen,
nemški praktični zdravnik v New-Yorku,
št. 74, Serenuth-Street,
nekadaj nemški štabni zdravnik.

(395—2)

Pred ponarejanjem in prevaranjem se svari.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj se dobiva le iz prve mejnarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja v Neunkirchenu pri Dunaji ali pa v mojih zalozah, zaznamovanih po časniki.

Eden paket, v 8 dozah, po predpisu zdravnika pripravljen, z naukom rabljenja v različnih jezicah 1 gold., posebe za kolek in zavoj 10 kr.

V priložnost p. n. občinstva se Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj tudi dobiva pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: Peter Lassnik,

v Postojni: Jos. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; v Korminu: Hermes Codolini, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradci: J. Burgleitner, lekar; v Guttaringu: S. Vatterl; v Hermagoru: Jos. M. Richter, lekar; v Karlovcu: A. E. Katkié, lekar; v Celovci: Karel Klemenčič; v Kranji: Karel Savnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Metliki: Alfred Matter, lekar; v Mozirji: Ivan Tribuč; v Ptujem: C. Girod, lekar; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Prean, lekar; v Trstu: J. Seravallo, lekar; v Beljaku: Math. Fürst; v Varaždinu: Dr. A. Halter, lekar; v slov. Bistrici: Ivan Janos, lekar; v slov. Gradci: Jos. Kaligarié, lekar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.